

Any I

Núm. 7

Barcelona, Juliol de 1913

APAREIX CADA MÉS

5 cts.

VISANTETA CARSI I LACASA

Caricatura per Escuder.

OFICINA
de Instalaciones Eléctricas
— DE —
L. Benguerel Jouas

Establecimiento especial para Reparaciones de toda clase de Aparatos

REPARACIONES

y montaje de devanados de todos sistemas, tanto para Generadores de corriente continua y alterna como para Motores de corriente continua y alterna mono y polifásica

PASEO DEL TRIUNFO, 41
(Pueblo Nuevo) **BARCELONA**

Vicente Alexandre

Talleres de Construcción y Reparación

— DE —
DINAMOS-MOTORES
y de toda clase de maquinaria eléctrica
Fábrica de aparatos para alumbrado

MONTAJE, REPARACIÓN Y
CONSERVACIÓN Á TIPO FIJO
DE MOTORES Y DINAMOS

Instalaciones eléctricas, motores, dinamos, luz, timbres, pararrayos, teléfonos y todo lo concerniente al ramo de **ELECTRICIDAD**.

ESTUDIOS y PRESUPUESTOS
TALLERES Y DESPACHO

Lancaster 10, bajos.-Barcelona

Fábrica de Calzado
DE TODAS CLASES

DE
Eduardo Segarra
PERFECCION & SOLIDEZ
ELEGANCIA & ECONOMÍA

Especialidad en la medida
Calle de San Ramón, núm. 25

SUCURSAL:

Conde del Asalto, 48
(frente á la fuente)

BARCELONA

Demaneu sempre

els llapis de la famosa marca

Conté á París

(INVENTOR DELS LLAPIS)

Son sense ducte ningú la millor classe

De venta en les principals papereries, articles d'escriptori i dibuix.

Representant General pera Espanya i Portugal

Eliseo Deu

Bonavista, 28, (Gracia) Barcelona.

El Papel de fumar Marca

BAMBÚ

Es el Mejor + Más Fino y más
Aromático

FABRICANTE

R. Abad Santonja

XXXXXXXXX **A L C O Y** XXXXXXXXX

LUIS AMAT Y MONRAS

Comisionista y Representante

Maquinaria-Electricidad.—Bombas y compresores Weise y Monski.—Máquinas vapor-motores á gas y eléctricos-calderas-gasógenos-prensas.—Máquinas útiles-accesorios para máquinas, etc., etc.

Clarís, 34, 3.º, 1.ª—Barcelona

JOVENTUT VALENCIANISTA

<i>Redacció y Administració</i> Passeig Sant Joan, 26	Director: RICARDO CARSI	DIPÓSIT: MIQUEL ALLUÉ Carrer Cabras, 7
<i>Serán responsables dels treballs que's publiquen, llurs autors</i> <i>No's tornen els originals encara que no's publiquen</i>		Número solt: 5 centims Atrassat: doble preu

SUMARI

El despertar de Valencia per *Tushima*.—Notes d'uno excursió á Morella, per *Dr. Carles Sarlhou*.—Impresions del primer viatge aereo, per *Ricardo Carsi*.—La caricatura de hui.—Gacetilles.

El despertar de Valencia

A la Lleal Joventut

No mos cap ningun ducte, de que tota la joventut valenciana, *lleal y serena*, vorá en simpatía, la campanya que venim sostenint desde nostre periodíc per el resurgiment de nostra regió.

Es tan ample el tema y entorna problemes tan diversos, que hui sols parlarem d'un, el del llamament a la palestra de la gent jove, pero no volem dir jove tan sols en el sentit dels anys, sinó també del cor; esta, es una nota simpática sempre i revela en fi, un ansia de *desempantanarse* en ajuda de persones que no han fracusat.

Veem mes encara en eixe llamament, veem la ventaja d'estimular als jovens *verges d'amvisions de cor noble i pur*, i excents en particular de tota *ansia de representació* qu' a lo millor solen ser com eixes figuretes de pesebre, de *fanc y coloretts* qu'una vegada perduts se veu que sols foren fets pera distracció d'inosentes criatures.

Els catalans, han arribat a formar

una regió forta per sa *disiplina en primer lloc* i despues, avivant i fomentant els sentiments regionals de sons intellectuals i en general de la gent jove. *El parlar sempre en catalá*, la divulgació de la historia de Catalunya i la ponderació de sa mentalitat, han sigut instruments posats al servici del regionalisme.

El despertar de Valencia, tenim que iniciarlo millorant l'ética del poble i avivant el amor regional, sinse tals requisits no es posible intentar res, mos faltaría el apoyo moral i material que necesiten obres d'esta especie pera tindre forsa.

L'obra no es d'un dia, es de tots els dies, convé modificar l'ética popular, deixant certs derroters anticuats y gastats.

L'obra lenta y perseverant, será menos relumbrona si se vol pero de resultats mes positius que la que persegüixen quatre locos *famolencs de nom y exsivisió*.

En estos trances sempre mos recorda lo que mos dia un amic: qui se pase el temps tirant pedres a la lluna, no conseguirá tocar en el blanc, está masa alta pera el infelís que ú intente, pero si podrá sentar la plassa de *tonto*; lo mateix diem nosatres als

que s'entretenen tiranmos pedraes, estem masa *alts* pera que mos arriben, per molt que baixarem i per molt que s'elevaren estos, may podrien posarse a nostre nivell, per lo rastres i per lo indignes que son.

I á cuants han sentit temors per nostre *valencianisme* sols els direm, qu' este, ni es *sospetjos* ni es *reprotable*. Tenim donades en mil ocasions i donarem sempre que 'convinguen probes d'amor ilimitat a la *patria gran*.

TUSHIMA

Impresió

Notes d'una excursió á Morella

Es mitja nit y 'm trobe, tót sol, en la alta plaça d'una ciutat adormida.

La lluna plena, la hermosa lluna de Valencia, mal velá per ténues boirines, allumena los gòtics fenestrals d'una antiga iglesia que á la plaça ofereix ses portes afiligranaes.

A ma dreta, una creu de pedra obri ses brasos damunt d'una columna. A la esquerra, els siprers sentenaris del calvari, asomen agegantats per l'hombra, per raere d'una tapia mitj enrunada. Mes allá del temple y coronant un penyó envoltat de singles, s'alsa 'l castell quals murs almogebers orgullosos resistiren l'embestida dels homens, mes no l'acció constant del tems.

Alla sobte 'ls meus peus, l'emiciði d'un vell caseriu s'abraça indolent al talús de la muntanya, ocultant baix els eixits alers de les teulaes, els resplandors dels fanals d'alguna capelleta.

Tot dorm ab magestática poesia. El silenci casi imponent, sols els meus pasos l'alteren. Hasta les serres del Maestrat que per tot arreu, em rodegen, semblen un mon desert.

* * *

L'automovil em portá á Morella ya de nit. Dompres d'una muntá interminable, entre nubols de pols blanca de la carretera, entrá, per fi fatigós en el *garage* apenes atravesar la muralla per el portal de San Mateu.

No pugui resistir la tentasió de curiosegar l'histórica ciutat, de antiquísima fundació, evocadora de mil recorts i poetisá, ara per la lluna d'istiu.

Putji per els carrers-escals que conduigen á lo mes alt del caseriu. Pasí front á la posá quals cambres abixaren á Benedicte XIII (el papa Pere de Lluna, qui obstinat com bon aragonés, desafiá en sa ancianitat la tempesta del Cisma que bramá furiosa sobre sa testá coroná).

He vist, per tot arreu, palaus que baix alevos atrevits lluixen ventanals morunos y en ses portes escuts nobiliaris gravats en les doveles. Sens detindrem, crehue 'l mercat, típic carreró eixamplat per soportals y portes sobre les cases, i per fi, ya molt tart he vengut á lo mes alt del poblal, casi al peu de les fortificacions en la mateixa replaça de l'Arciprestal, ont arreila ses fonaments lo magestuós edifici romanico-ojival, (quals bóvedes un jorn memorable, alberjaren á un pontífex, un rey y un Sant dominico valenciá).

La ciutat polític-relijosa del segle XIV que intervingué en lo esmentat Cisma d'Occident; la ciutat guerrera dels murs i les torres que en la pasá centuria fou teatre de mil episodis admirats per tots los pobles; la que atroná al Maestrat, fent Cabrera alart de poderiu,—enrojant ab sanc l'aigua del riu y allumenant la serra ab llamaraes de foc de canó—. La que ans se rebelá contra'l francés invasor, i la que alçá bandera contra esta regió dels agermanats... la invicta Morella, gau á mes plantes dormida, cual inocent giqueta en lo bresol.

Les campanes del gotic campanar,

semblen mudes. Tota una colla d'estatues de pedra, á la falaguera llum del astre nocturn, remeden gegants encantats dintre l'hornacina de les portalaes. Les guerreres hostes del castell ya no alenen. Els carrers estan deserts. Ni una veu, ni el mes tenue roidó trenca'l cilensi. I m'imaginació exaltá 'm transporta á temps migovals ó á un pais d'encantaments y fades.

¡Morella!... Fidelíssima y prudent ciutat del Maestrat: sultana de la serra; somni de poesia..... ¡dorm!..... ¡dorm tranquil!... ¡dorm!.....

DR. CARLES SARTHOU CARRERES
De la *Reyal Academia de l'Historia*
Burriana y Juliol 1913.

Impresions del primer viatge aereo

Ma desditjada afició á la vida del sport i als exercicis violents, m'ha jugat tan males passades qu'ami mateix m'estranya, com he eixit en vida en algu d'ells.

Un día es en el *mar*, atre es en

una *moto*, quant no *cassant*, i per ultim un, que be puc dir que vixc per una casolitat i que m'ocurri com sa-

ben nostres lectors, al aterrirar el *biplano* que tripulaba, quant fa dos mesos me metriculí, en l'escola de Buc, pera obtindre el titol de *Pilot* aviador.

***

Un día de camp, en el que se trovabem reunits uns cuants paisans entusiastes de les glories de nostra terra en ú d'eixos poblets que tan graciosament salpiquen la montanya catalana,

verem passar per damunt nostre, eixa *au* mecánica, maravillosa creació del geni del home, ¿perque, diguerem tots á una, no te qu'haber un valenciá qu'encara qu'arriescant sa vida posará el nom de Valencia, ahon sempre había estat? al *front* del progrés i de la civilitació: despues d'un moment de silenci, diguí yo, si algu m'ajuda á sufragar els gastos qu'ocasionen els estudis, pronte tindrem un aviador, ¿qui es el que tan noblement se brinda? respongueren els demás, yo mateix, entonces, aquells amics, s'alsaren i donanme un coral abras, me digueren, poc podem fer, nostra posició, no mos permetix grans dependis, pero en lo que pugam ohufarem: als pocs dies, m'encontraba cami de Paris, pera cumplir en ma promesa.

***

Una vegada matriculat en les oficines de Paris, me traslade al *aerodromo*, extasiat, contemplé aquell camp inmens, en el qu'el sol, cau aquell día com si fora plom fundit damunt nostre, la tranquilatat, es completa, i sols se veu trucá de tant en tant, per algun monoplá que passa

tocant els nubols, ¡son els dissipuls aventajats, que comensen á dominar els aires...! de pronte, veg qu'avensa capa ahon om snosaltres, un *Bipla*, es el que te que putjar V. á fer les practiques, me diu el ingenier que

m'acompanya. yo, sent que mon *cor* llatix mes depresa, i me crec qu'*este* se troba lligat per algo misterios, en aquell motor, que dins de breus moments serà duenyo de ma vida.

* * *

Dispenseume, benvolguts lectors, mes no puc resistir á la tentació, de contarvos les emocions que senti, les observacions que feu, i el encant qu'experimenti en mon primer vol.

En primer terme, m'encontraba algo impresionat, cosa que se consebix facilment.

Si se vos diguera de pronte: Pu-geu á ixe aereoplá i partiu confiat: els obstaculs naturals i els creats per els homens, no serán res quant s'evolucionen en la calma de la naturalesa; vacilariu tal vegada. No se sap lo que pot ocurri, i confese que la partida d'aquell primer viatge m'impresioná *algo*.

¿Que faré? me dia als pocs minuts d'encontrarme en l'admosferá i sols en un companyero, no contant mes qu'en la pericia d'aquell home, en la estabilitat del aparato i sobretot, en la *regularitat d'aquell motoret*, duenyo nostre, i cor bondados que disposaba de nostres vides.... Hasta ara, tot martja be. La terra es plana i la na-

turalesa se porta en nosatres del millor modo...

Mentres me fea estes reflexions, els abres creixien d'una manera sorprendent; els ausells que trovabem, gillaben i futjien espantats al acostarnos á ells.

¡I aquells abres de cuarenta metros d'altura cada moment s'encontraben mes á la vora!

¡Bah! me diguí, d'algo ya que morir! Pero els abres, un poblet i el ferrocarril foren salvats.

Virarem, i regresarem al punt de partida; el aparato mos habia portat en marcha triomfal...

Al dia siguiet ferem dos o tres vols mes i en el ultim d'aquell matí, al que anabem a aterrisar, despues d'una excursió magnífica, pará de pronte el motor, el *cor* aquell deixá de llatir i com *au* quant cau ferida per l'escopeta del cassador, caigué el *atra au* mecánica ¡el orgulí de predomini del home era vensut per una nimietat com ues moltes vegades; huí era per una valvuleta que deixaba de funcionar!. Com qu'ens encontrabem prop de terra (uns trenta metros) no poderem fer obedir el equilibrador i no podense elevar de nou, el aparato caigué i junt en ell nosatres, yo recibí mes contusions que me feren perdre per unes hores

els sentits; al meu companyero l'ocurría igual i al tornar en si ens trovarem rodejats d'unas cuantes perso-

nes que solícites mos atenien; un sol llimpit y seré, illuminaba aquell firmament, i una brisa suau, vingué a refrescar nostres febroses fronts, entonces pensí en el perill an había estat, en lo prop qu' había tingut la mort. ¡Morir!... tindre que morir tan jovel...

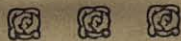
M' entrá un abatiment tan gran que volguí plorar i no puguí... m' enrecordí de ma mare la pobra velle-ta que no se cansa may de resar per sons fills, i el recort aquell, el recort d' aquell carinyo tan magestuos me feu compendre en un moment el gran sublim qu' atquerix tot aquell poble en que sons fills saben sobreposar a tot *amor*, el de la *Patria* i el de la *Ciencia*.

Ricardo Coriá

La caricatura de hui

Visanteta Carsí i Lacasa. Cultra i delicada poetisa, sons treballs lliteraris, son ben coneguts i admirats per la dona llevantina. Enamorada de la terra que la veu naixer, tremola de ditja sempre que d'ella escriu ó mos parla, cor sensible i sentiments caritativus, fan que son tracte mos cauti-ve i mos encante.

Gacetilles

B'Aplec de la Sardana

A principi del mes passat, forem galanament invitats per la comisió

organisadora del *Aplec de la Sardana*, á la festa que dita entitat be celebrant d'uns cuants anys en aquesta part, en la montanya de Vallvidrera en tan bon acert com excit.

Prestaren sa cooperació, infinitat d'entitats regionalistes portant la majoria sons estandarts i senyeres.

Nosatres passarem un día felis, i no podem parlarne may, sinse que nostres llabis no prenguen un sonriure falaguer.

Centre Regional Valenciá

El diumenge día 13 del corrent mes, celebrá dita entitat, una festa benéfica en el Parc Güell, la falta d' espai, ens priva huí de fer una rese-nya com nosatres desitjem i la mateixa es mereix, en el próxim número ufarem.

Nostre Periodic

Causes imprevistes i agenes á nostra voluntat, ens han obligat á reduir les págines de text, aixió no vol dir may, que decaigam en nostre anim, estem, ahon em estat sempre, i defendrem en mes entusiasme si cap, el bell ideal qu'ens inspirá, el donar á la llum pública aquesta revista, la que te'l honor d'haber sigut la primera que s'ha escrit en *valenciá* fora de *nostra regió*, i nostre goig es mes gran encara, al vero fet, en l'hermosa capital del principat catalá.

MIKASSA.

Pous ARTESIANS

Alumbraments d'aigües per diversos sistemes. Estudis e investigacions subterrànies per sondejos. Mines, cimentació de pons y grans fàbriques. Hınca de tornillos Michel y quants treballs se relacionen en estes especialitats.

Josep Carsi y fills

Passeig de Sant Joan, 26

BARCELONA

Carvajal

Sellos de correos
para colecciones

Compra * Venta * Cambio

Rambla del Centro, 30

===== BARCELONA =====

Agencia d'acarrejos

Transports de tota clase de mercancíes

Miquel Argemi

Carrer de Badia, 12

Barcelona (Gracia)

IMPRENTA

Revistas, Catálogos,

Notas de Precios

Trabajos para el

Comercio, Industria y Banca

* FÁBRICA *

DE

LIBROS RAYADOS

OBJETOS DE ESCRITORIO

R. GILABERT

Durán y Bas, 5 y 5 bis

===== BARCELONA =====